

Landsforeningen
LEV

KØBENHAVNS KOMMUNEKREDS

Nr. **4**

November 2017

29. årgang

I dette nummer bl.a.:

- "Alle i mål" – projekt på de københavnske specialsoler
  - Captum betyder kapacitet
- Idrætsprojekt på et bosted for børn og unge

LEV Københavns Kommunekreds

B E S T Y R E L S E N

Formand	Danielle Pröschild, Tonemestervej 3, 2400 København NV Tlf. 40 13 70 16 . E-mail: danielle@proschold.dk
Næstformand	Annette-Marie Frimann Jensen, Hvedevej 32, 2700 Brønshøj Tlf. 38 89 20 23 / 22 56 11 37 . E-mail: amfrimannjensen@gmail.com
Kasserer	Eva Gjøe, Højmosvej 10, 2400 København NV Tlf. 39 66 18 56 / 26 82 79 33 . E-mail: gjoe@email.dk
Sekretær	Birte Lynghøj, Ole Borchsvej 18, 2500 Valby Tlf. 36 17 64 15 / 25 39 80 33 . E-mail: lyngjens@outlook.com
Bladsekretær	Egon Pedersen, Emdrupvej 139, 2400 København NV Tlf. 39 69 38 06 . E-mail: slet@kantorparknet.dk
Webmaster	Per Jonasson, Panumsvej 21, 2500 Valby Tlf. 36 45 40 43 . E-mail: per@valby.eu
Bestyrelsesmedlem, HB-medlem og medlem af Handicaprådet	Steen Stavngaard, Monrads Allé 46, 2500 Valby Tlf. 36 46 37 83 . 30 66 65 96 . E-mail: ss@sag.dk
Bestyrelsesmedlem HB suppleant	Gitte Svarre Larsen, Holmbladsvænge 1, 1., 2300 København S Tlf. 20 74 27 63 . E-mail: louisemalene@webspeed.dk
Bestyrelsesmedlem	Vibeke Holscher, Apollovej 18, 2720 Vanløse Tlf. 28 91 38 52 . E-mail: vh@nh-landskab.dk
Bestyrelsesmedlem	Eva Fryklund, Egholmvej 76, 2720 Vanløse Tlf. 28 30 39 19 . E-mail: evaovergaard@gmail.com
Suppleant	Per Tennberg . E-mail: pertennberg@hotmail.com
Redaktør *)	Lasse Rydberg, Borgmester Jensens Allé 31 A 2100 København Ø . Tlf. 35 38 46 90 E-mail: lasse-ellen@comxnet.dk
Revisor *)	Mogens Rasmussen, Dublinvej 4, 2300 København S Tlf. 61 79 98 94 . E-mail: dublinvej4@outlook.dk

* Er ikke medlemmer af bestyrelsen, men medlemmer af Kommunekredsens

I N D H O L D

Lederen. Af <i>Danielle Pröschold</i>	side	5
Mindeord ved Svend Aage Knudsens død. Af <i>Birte Lynghøj</i>	side	6
Alle i mål. Om evaluering i specialskolen. Af <i>Lasse Rydberg</i>	side	9
Captum betyder kapacitet, det er der rigeligt af i Captum. Af <i>Lasse Rydberg</i>	side	17
At blive løve i det gode børneliv. Et idrætsprojekt på et bosted for børn og unge. Af <i>Lasse Rydberg</i>	side	29
Julegave	side	33

ANNONCESALG

Rosengrenen ApS · Tlf. 86 95 15 66 · kl. 8.30-12.00 og 12.30-15.00
Mail: info@rosengrenen.dk
– hvortil alle spørgsmål vedr. annoncer bedes rettet.

Udgivelsesplan

Her er der en oversigt over LEV Københavns udsendelser samt deadline for aflevering af stof. Tag denne plan med i jeres planlægning, så skaffer I jer adgang med oplysning om arrangementer og lign.

	Vi skal have dit bidrag senest	Udgives
Blad nr. 1	15. december 2017	ultimo januar
Blad nr. 2	10. marts 2018	ultimo april
Blad nr. 3	30. juni 2018	ultimo august
Blad nr. 4	1. oktober 2018	primo december

Sats og tryk: Intryk · Tlf. 70 21 10 00 · www.intryk.dk

Leder LEV København oktober 2017

Af Danielle Pröschild
formand for
LEV København

Nu nærmer vi os efteråret, og det gælder om at nyde de dage, som byder på sol. I den længe er der kommunevalg, det løber af stablen den 21. november 2017. Vi i LEV opfordrer alle til at benytte sig af deres demokratiske rettighed til at gå ud at stemme. Man kan selvfølgelig altid overveje at skæve til, hvilke partier der gør noget for vores område, men det vigtigste er at få stemt.

I den forrige leder nævnte jeg, at der var store planlagte besparelser i vente på bostederne. Det besluttede en gruppe pårørende sig for at kæmpe imod. Gruppen bestod bl.a. af nogle bestyrelsesmedlemmer fra LEV København, pædagoger og pårørende, som sammen fik skrevet et brev og samlet eksempler på, hvad de udmeldte nedskæringer reelt ville betyde for bostederne. Brevet og eksemplerne blev sendt med god gammeldags post til socialforvaltningens ledelse og socialudvalgets medlemmer. Det gav tilsyneladende pote, for da Københavns Kommune vedtog sit budget for 2018, blev både besparelsesforslaget trukket tilbage, og handicapområdet blev tildelt ekstra midler "for at kunne imødegå udfordringerne på området". I runde tal vil det sige, at besparelsen på 14,2 millioner på bostederne blev trukket tilbage, og at der blev tilført 41 millioner. Jeg må indrømme, at den morgen, hvor jeg modtog en SMS om, at budgettet var vedtaget og med et så positivt udfald, da blev jeg utrolig glad. Vi i LEV København hører om

så mange besparelser og ser konsekvenser af besparelserne, så når der endelig er en god nyhed, så skal man også sætte pris på den og sende en tak til dem, der kæmpede imod og takke partierne for at have tænkt på vores målgruppe. Selvom det er valgår i år, så kan jeg stadig kun sige TAK! Og håbe på at vi får et lignende budget næste år.

Årets tredje og sidste møde, arrangeret af Karin Damhus og Gert Thomsen mellem medarbejdere og pårørende på bo- og dagtilbud i Borgercenter Handicap i København, blev afholdt den 30. oktober 2017 på Væveriet på Svanevej. Denne gang var temaet "Det gode samarbejde" med oplæg af Hanne Gullerup, forfatter til bogen "Pårørende på Tværs".

Den 7. november 2017 kl. 19-21.30 afholder LEV København en temaaften på LAVUK, Borgervænget 19, 2100 København Ø. Denne aften vil LAVUKs leder, Thomas Hindsby, fortælle om "Det gode samværs- og aktivitetstilbud", samt hvilke overvejelser LAVUK har gjort sig, og hvordan man får skabt et godt tilbud.

I dette nummer bl.a.:

- Sven Aage Knudsen modtager af årets handicappris
- LEV København udkommet i 25 år • Ny portrætserie
- Boligboom – nyt bosted Albatros

Sven Aage Knudsen da han fik handicapprisen.

Mindeord ved Sven Aage Knudsens død

På en smuk solbeskinnet sensommerdag mødtes vi – op mod 100 mennesker – i Margrethe Kirken i Valby for at tage afsked med Sven Aage Knudsen.

Det var ikke spor mærkeligt, at vi var så mange mennesker til at sige det sidste farvel, for Sven Aage havde et varmt hjerte med plads til alle, og han var en utrættelig ildsjæl.

Ildsjæl blev han, da hans datter, Christina blev født for 51 år siden. Hun blev født med Downs syndrom.

Han har i næsten fem årtier sat sit aftryk på utallige initiativer og aktiviteter for mennesker med udviklingshæmning, og han fulgte udviklingen på området nøje, også efter Christina døde for 5 år siden.

KIFU, Idrætsskolen, LEV København, Tour de Bornholm, Valby/Vigerslev Svømmeklub, UiU og mange andre kan nævnes. Der var også bud efter ham som spillemand, og han mødte flittigt op med sin harmonika, når han blev bedt.

Sven Aage modtog Københavns Handicappris 2013. Alle glædede sig på hans vegne, for det var bare så fuldt fortjent.

Selv var han beskeden omkring sin indsats, og han har i forbindelse med et interview i LEV Københavns blad sagt: "Hvis nogen synes, jeg kan gøre en indsats, så mener jeg det forpligter."

Det lå Sven Aage på sinde, at mennesker med udviklingshæmning fik et godt liv, hvor de boede, arbejdede og udfoldede sig i fritiden.

Han snakkede med dem alle med den karakteristiske varme og oprigtige interesse, han havde for dem, og han var kendt og elsket viden om. Der var bud efter Sven Aage.

Nu er Sven Aage ikke mere – vi er mange, rigtig mange, der kommer til at savne ham.

Men vi vil mindes ham med glæde.

Birte Lynghøj

Fra en af de videoer der bruges i projektet.

”Alle i mål”

Ret til at blive så dygtig man kan

Dette er den anden artikel om specialskolerne i Københavns arbejde med at sikre kvalitet i undervisningen, opstille klare og tydelige mål for undervisningen og udvikle dokumentationsredskab til evaluering af elevernes faglige progression. Den første artikel, der hed ”Folkeskolen er en specialskole, specialskolen er folkeskolen”, var en samtale med skoleleder Susanne Rørby Bardrum (Øresundsskolen), som blev bragt for lidt over et år siden.

Af Lasse Rydberg

”Alle i mål”

er navnet på et projekt, der lige nu gennemføres på Københavns fire specialskoler og Ungdomsskolen i Utterslev. I bund og grund handler projektet om at måle.

Vi ved, at alle folkeskoler hele tiden bliver målt, der er PISA-undersøgelserne, hvor man evaluerer elevernes faglige færdigheder, og
Fortsættes side 10

ikke mindst skal alle skoler lægge gennemsnitskarakteren fra skolens afgangsprøver ud på nettet. Man kan som forældre se, hvilke skoler der klarer sig bedst eller dårligst, man kan umiddelbart sammenligne skolerne – i det mindste på årskaraktererne, selv om de ikke fortæller om, hvordan skolen ellers er.

Specialskolerne indgår ikke i PISA-undersøgelser eller lægger afgangsprøvekarakterer på nettet. Man ved faktisk ikke meget om kvaliteten af undervisningen, og hvad der sker med eleverne fagligt i de år, de går på skolen.

At måle og sammenligne specialskoler

Jeg besøger skoleleder *Frank Paulsen*, Skolen i Ryparken, for at tale om, hvordan det går med projektet "Alle i mål", der er inde i andet år af den treårige periode, projektet løber. Frank Paulsen fortæller, at specialskolerne rigtig nok, har levet et liv under radaren, når det gælder opmærksomhed fra undervisningsministeriet og kommunale forvaltninger, når det gælder om at få viden om kvalitet, indhold og effekt af undervisningen. Reelt kan man faktisk kun måle skolerne på, hvordan de overholder

deres budgetter, elevfraværet og personalefraværet. Problemet blev tydeliggjort, da man sammenlignede, hvad det kostede at drive specialskoler i København, Aarhus, Odense og Aalborg. Resultatet var at de københavnske specialskoler var de dyreste, men undersøgelsen viste vel ikke andet end forskel i lønudgifter, at der var forskelle i medarbejdernes faglige baggrund. Undersøgelsen viste især ikke, om der også er stor forskel i kvaliteten af undervisning og forskelle i effekten af undervisningen. Frank Paulsen, der har deltaget i møder med medarbejdere fra de deltagende specialskoler i undersøgelsen, er ikke i tvivl om, at der må være forskelle, da forskelle i faglige forudsætninger er en af årsagerne til forskelle i omkostningsniveau. Man kan sige at denne undersøgelse blev årsagen til, at man i Københavns forvaltning og på specialskolerne besluttede sig for at gå i gang med et udviklingsprojekt, hvor man ville finde frem til områder, hvor man kan måle effekten af undervisningen. Projektet sker i samarbejde med forskerne *Michael Hval* og *Louise Rønberg* på UCC (læreruddannelsen).

At måle prosa

Frank Paulsen fortæller: Folkeskolen har en række fag, og deres mål den kan måles på. Specialskolen kan ikke måle sig selv med folkeskolens mål. Mange elever er på niveauer, der ikke er rummet i folkeskolens fag og mål-terminologi, og specialskolen rummer planer om fagligt indhold og strategier der ikke umiddelbart kan gøres sammenlignelige. Det handler om at dokumentere, om børnene faktisk lærer noget, og man måtte erkende at der ikke var nogle rammer, hvor det umiddelbart kunne realiseres.

Der foreligger en flot evalueringskultur på de fem specialskoler, hvor man i prosa omhyggeligt beskriver elevernes undervisning, den kompetence de har opnået – på nogle skoler får de efter endt skoletid et afgangsbrev i prosa, en skole udleverer en kompetenceblomst, andre noget andet. Viljen er der, men der mangler et fælles sprog om den viden og forståelse af problemerne, der ofte eksisterer på et højt niveau. Det er en oldgammel problemstilling for specialskolerne at dokumentere sit virke, så det er måleligt og sammenligneligt. Det handler også om at forstå, hvad

undervisning egentlig er, når indhold og mål udfordrer folkeskolens mål.

Det er nødvendigt at kunne sammenligne en specialskole i København med en specialskole i Vestjylland, siger Frank Paulsen. Vi må kunne kende kvaliteten og resultaterne af undervisningen for at forstå omkostninger, behovet for indsats m.m. Frank Paulsen siger lidt provokerende, at han som skoleleder på en måde kan fritage en elev for hvad som helst i undervisningen, for ingen stiller spørgsmål ved den pædagogiske praksis på den enkelte skole.

Pejlemærker med numre

Det at have et fælles sprog til at beskrive undervisningen på en specialskole viste sig at kunne være et internationalt problem, siger Frank Paulsen. Forskerne bag projektet "Alle i mål" fandt ikke i den omfattende internationale faglitteratur megen hjælp. Men man stødte i England på et system, hvor man beskrev elevkompetence og progression som pejlemærker og beskrev det i en p-skala.

Fortsættes side 13

Man lod sig inspirere af dette arbejde, og på baggrund af observationer af undervisningen, begyndte man at oprette pejlemærker fra p.1. til p.8. Frank Paulsen siger om f.eks. at kommunikere, så kan p.1. være et spørgsmål, om der er en sproglig opmærksomhed og p.8. Her nærmer vi os de fælles mål i folkeskolen. Lærerne skal med projektets udvikling kunne gå ind og lave en vurdering af, hvilket p-stadie den enkelte elev er på. Men p-skalaen er ikke en lineær udvikling, men kan udtrykke flere niveauer. En elev kan have forståelse for tal, f.eks. tallene 1-10, men ikke kan handle med 10 kr. Opgaven for læreren er at lave undervisningsmaterialer, der svarer til de niveauer, den enkelte elev er på.

Det er et udviklingsarbejde hvor der er lang vej endnu, og hvor der vel er tale om, at det altid vil være under revurdering og udvikling. Det vigtige er, at man søger et anerkendt fælles dokumentationsværktøj og sprog for beskrivelse af kvalitet og progression i undervisningen. Det er det, vi sigter efter som en slags grundstamme med projektets afslutning i 2018, siger Frank Paulsen.

Fra p.2. til p.6.

Fra p.2. til p.6. fortæller, at der er sket noget konkret, der kan måles og forstås af alle. Man kunne forestille sig, at det var årets måling af Skolen i Ryparken, at eleverne har flyttet sig med hensyn til læringen, progressionen er flot. På en anden skole er resultatet fra p.1. til p.4. Det er sammenligneligt. Man kan måske konstatere, at den ene skole har haft andre udfordringer end den anden. Dette tankeeksperiment opstår i vores samtale mere som et billede på, hvor stor udfordringen er, og hvor sammensat det må blive. Det interessante bliver, at man på et tidspunkt dokumenterer, at eleverne flytter sig, og at dem, der skal modtage

Skoleleder Frank Paulsen.

elevens ved personaleskift, skoleskift m.m., ikke skal forholde sig til en prosatekst, der kan være en tolkeopgave, men konkret forberede elevens ankomst med en relevant undervisningsplan.

Undervisningen som udgangspunkt

Projektet har taget iagttagelse af undervisningen ind som kilde til at formulere det nye beskrivelses- og evalueringssprog. Jeg får adgang til at se en undervisningssituation på video. En lærer arbejder med en elev i matematik om begreberne: mange, få, flere, færre m.m. De leger med små bamser, der er til selskab, der skal serveres gulerødder og sandwich. Legen eller undervisningen går ned i detaljerne og opererer med begreber som "lidt flere", "ikke så mange" "er der nok", "hvem fik ikke en sandwich" m.m. Denne episode, der er eksemplarisk,

Fortsættes side 15

udgør med andre videoer og iagttagelser et grundlag til forståelsen af, hvad specialundervisningen er, og hvad der faktisk sker med eleven i undervisningen, for den elev, der legede med bamserne, fik ny indsigt gennem legen og formulerede ny erkendt opdagelse.

Frank Paulsen fortæller, at når det gælder faget dansk, kan målet være at genfortælle et eventyr (Prinsessen på ærten). Det endelige mål kan være at genfortælle eventyret – før dette kan det være at fortælle med støtte med billedkommunikation – nogle elever skal bruge kommunikationselektronik, trykke på kontakter der aktiverer billeder og fortælling.

Dokumentation

Tilbage til sammenligning af specialskolerne i de større byer. Forskellen i prisen pr. elev

viste intet om kvaliteten af skolens undervisning. Måske kunne den dyreste skole vise sig at være den med den højeste kvalitet, og der hvor eleverne flyttede sig mest, siger Frank Paulsen og fortsætter: Det handler om kampen om retten til kvalitet i undervisningen og kravet om fælles faglig udvikling og sparring. Det forudsætter, at det er muligt at dokumentere kvalitet af undervisning og elevernes faglige progression. Vi må passe på, at dogmet om de "varme hænder" ikke kommer til at vægte mere end faglighed.

"Alle i mål"

Jeg spørger, hvorfor titlen "Alle i mål"?

Frank Paulsen svarer: Folkeskoleloven giver alle elever ret til at blive så dygtige, de kan – at blive så dygtig, man kan, må også være en ret for eleverne på en specialskole.

LEVS AFTENTELEFON

– et tilbud om en støttende samtale

LEVs
aften-
telefon

2851 5252

LEV har udvidet sine rådgivningstilbud med et nyt, nemlig LEVs aftentelefon. Her kan du få en støttende og afklarende samtale med tid til at komme ind på for eksempel en lidt vanskelig problemstilling, et dilemma – og dele eventuelle bekymringer. Tilbuddet bemandes af erfarne, frivillige kræfter.

Læs mere på: <http://www.lev.dk/nyheder/2015/oktober/levs-aftentelefon-et-nyt-tilbud-om-en-stoettende-samtale>

Captum betyder kapacitet

- det er der rigtig meget af i Captum

Camilla K. Karlsson fra Vener af Captum.

Af Lasse Rydberg

Historien om akademiet – en fortsat fortælling

For et par numre siden bragte vi en artikel om Akademiet, et undervisningsprojekt (for borgere med handicap), der knyttet til beskæftigelse var nytænkende og grænseoverskridende. Jo mere jeg "gik på opdagelse i projektet", jo mere stod det klart, at man ikke kunne nøjes med en artikel – for

Akademiet er mange gode og spændende fortællinger. Artiklen måtte derfor også slutte med, at den var en del af en fortsat fortælling. Før artiklens tryksværte var tør, fik jeg en indbydelse til et Mosaik Workshop,

Fortsættes side 18

og da jeg rettede blikket mod dette initiativ, stødte jeg på endnu flere projekter.

I Sundby Væksthus, der er hjemstedet for Akademiet, mødes jeg med *Camilla K. Karlsson*, der er ansat som projektleder og frivilligheds koordinator i foreningen **Venner af Captum**. Captum er en organisation indenfor lærings- og beskæftigelsesområdet for borgere med handicap. Vennerne er en aktiv støttegruppe, der kan operere, hvor det offentlige ikke kan, f.eks. med at skaffe støttemidler. Captum er latin og betyder kapacitet. Det er en organisation der navngiver sine projekter med en ambitiøsitet, der må stille krav til dem selv – og det er en god pointe, når man vil være modig, gå nye veje og medvirke til nytænkning.

Tre små artikler i en – tre projekter

Jeg mødte Camilla Karlsson for at tale om mosaikprojektet, men inden jeg får skrevet de første notater, er jeg viklet ind i tre, nej

fire projekter, to af dem er afviklet men fortjener omtale, ét er i fuld gang, og ét er på ansøgningsplanet. Jeg vælger at skrive tre artikler i en:

Mosaik Workshop
Maritime Akademi
Hverdagsaktivisterne

Naboskab i udvikling

Mosaik Workshop

Ideen med mosaikworkshoppen var, at vi, Sundby Væksthus og Bostederne i området, ville tættere på vores nabolag. Vi ligger midt i en bydel med rigtig mange borgere, der arbejder med mange børnefamilier. Men inden vi når til mosaikken, så skal man vide, at langs den gamle Sundbyvang ligger en langstrakt, smal park, der for år siden blev forvandlet til en meget smuk sansesti og opholdsareal, der fortjener sin egen lille

berømmelse. Sansestien har fra starten været elsket som motions- og sanserum for borgere med handicap. Men er også blevet indtaget af nabolaget, ikke kun til hundeluftning (ingen lorte, respekt for stedet), og mange børnehaver og skoler bruger stedet. Camilla Karlsson understreger, at sansestien allerede er et omdrejningspunkt, hvor borgere med handicap, som stien er skabt til, møder nabolaget, der er en slags fælles ejerskab til stedet. Borgere med handicap og nabolag må kunne skabe noget sammen. Det blev til Mosaik Workshopen.

Venner af Captum havde modtaget fondsmidler fra Lokaludvalget og Sølund-festivalfonden til at realisere planen. En søndag i september åbnede man dørene op for civilsamfundet og bød ind i kunstens verden. Man skulle pryde tre skulpturer, som var støbt ned i jorden, med smuk mosaik. Denne fælles indsats skulle pryde den i forvejen smukke og inspirerende have. Kunstneren *Pia Skark Mortensen* var den kyndige igangsætter og vejleder. Mosaik er et godt

materiale at arbejde med, det kan relativt nemt blive smukt, siger Camilla Karlsson, og der var gratis kaffe og kage,

150 gæster besøgte sansestien og deltog i dagens aktiviteter, der ud over at arbejde med mosaik også bød på, at man kunne lave sin egen badge (farvelægge, trykke m.m.), spille spil som petanque, bowling og kongespil.

Det blev den festdag, man havde håbet, siger Camilla Karlsson, hvor ikke mindst det at spille spil var populært. Borgere med handicap mødte børnefamilier i ligeværdig leg. Vi havde en borger med rollator, der spillede bowling med en 9-årig dreng. Drengen kunne godt se at han havde besvær med at hente kuglen og stiller keglene op, så der opstod et fint samspil om legen. Det var egentlig det, der kendetegnede dagen, hvor borgere med handicap og familier kunne lege og arbejde sammen og ikke mindst at kunne hygge sig og have det sjovt sammen. Camilla Karlsson pegede på, at en

Fortsættes side 21

sådan dag kan nedbryde gamle forestillinger, ikke mindst om borgere med handicap. Nu ved man måske, at de er naboer og lige så værdige at hilse på som de andre naboer, som man faktisk kan lære lidt at kende ved at sige goddag til.

Et friskt pust luft i livet med effekt

Det Maritime Akademi

Det handler om undervisning, undervisning i naturen. Tre måneder med maritimt læringsforløb. Camilla Karlsson fortæller, at man sidste år havde et "Fiskeakademi" af kortere varighed, hvor man oplevede, at indadvendte og forsigtige borgere blomstrede op, blev rige på smil og glæde. På meget kort tid skete der noget, der gjorde at alle ydede mere til fællesskabet, at det blev nemmere for pædagogerne at arbejde med kommunikation, anerkendelse og re-

lationskompetencer. Det bekræftede den forskning, der påviser, hvordan oplevelser i naturen vil kunne bidrage til større livskvalitet. Udviklingshæmmede har i samme grad som andre behov for oplevelser i naturen. Og når man er på Akademiet, så handler det om bare at komme i gang. Ideerne mangler ikke – her et lille indkig i Det Maritime Akademi's hverdagsprojekter:

- sejle i kano og kajak
- fiskeri på fiskekutter
- førstehjælp
- sejlads og navigation
- praktisk sømandskab
- kaj- og molefiskeri
- slusepasser
- studieture (Blå Planet – Skoleskibet – Kattegatcentret – søfartsskoler – Søfartsmuseet m.m.)
- mestring af knob
- teambuildingøvelser
- studietur til Skagen (3 dage)
- m.m.

– det er en god oplevelse den dag, man skal have sin medalje og afgangsdiplom. For der er ikke kun en god sø med store gedder, der er fest om aftenen. Akademi med ambitioner, borgere med handicap har også deres ret til at være i det fine selskab, når det er fortjent.

At være på en båd i en uge gør det naturligt at hjælpe hinanden, det er en naturlig nødvendighed på søen. Man kan på en uge opnå meget mere i oplevelse af relationer, hjælpsomhed, nærvær og nye kompetencer, end man kan på mange måneder, siger Camilla Karlsson. Naturen har en terapeutisk effekt. Man får ikke bare et friskt pust i livet, men oplever at det er lettere at tale om følelser, når man går en tur på standen.

For at rystes sammen tog man på tur i naturen, hvor man ikke bare skulle lege, have kursus i play-building for at skabe bedre relationer, men især overnatte i den frie natur i et shelter. Det var vildt provokerende for mange. Det blev en kæmpe succes – for da man først var afsted, var alle glade, ingen ville hjem, fortæller Camilla Karlsson.

Kurset afsluttes på Broholm Slot på Østfyn. Jeg har været der, det er slot, når det er historisk spændende, det er også gourmet

Borgere med handicap bliver også frivillige

Hverdagsaktivisterne

Det er noget overraskende, at man taler om, at udviklingshæmmede også kan deltage i samfundet som frivillige. Det er for nogen at sætte det på hovedet. Har de handicappe ikke brug for en frivillig ledsager, har de ikke brug for lidt ekstra til at forgyldte dagene, brug for en der kan cykle dem rundt i byen og mere af den slags forestillinger? Det har de naturligvis, men det er også godt at vende det lidt på hovedet, for frivilligt arbejde er noget, hvor rigtig mange kan deltage med deres evner... med det de nu kan.

Camilla Karlsson siger med fine ord, at social innovation vil være essensen af dette initiativ, der forventes at starte i dette efterår,

Fortsættes side 25

hvis man opnår støttemidler fra Socialstyrelsen*). Her er det borgere med handicap, som vil ud i lokalsamfundet og yde en frivillig indsats. Hverdagsaktivisterne vil ud og være synlige i samfundet og vise, at de kan bidrage og være med til at gøre en forskel. Missionen er at blive synlige og aktive medspillere i samfundet.

Det er svært for borgere med handicap at komme ind på frivillig-området såvel som på arbejdsmarkedet og bidrage med deres kompetencer. Fremgår det af ansøgningsmaterialet. Der er tale om en ambitiøs plan, hvor formålet er at bygge bro mellem mennesker med handicap og civilsamfundet – at borgere med handicap får lov til at få sat deres kompetencer i spil.

Camilla Karlsson siger, at man arbejder med tre kategorier af frivillig-områder:

*) Der er tale om et samskabelsesprojekt mellem Captum, Det Europæiske Hus, Suka og Akademiet.

IT-agenterne

Hvor frivillige hjælper folk, der har behov for hjælp til at betjene computer, mobiltelefoner, iPad og andre digitale værktøjer.

Man forestiller sig frivillige rekrutteres blandt borgere med Aspergerdiagnosen.

Stop ensomheden

En borger kom med ideen at skabe en hotline, hvor borgere, der føler sig ensomme, kan ringe til, når de føler, at de har brug for at tale med en. Det handler om at lære at være modtager, og det handler om, at der er koblet psykolog op til at kunne vejlede de frivillige,

Weekendaktivisterne

Her får borgere i større grad mulighed for at gøre det, der er interessant for dem. Eksempelvis ville en borger, der selv har været gennem en dialysebehandling, gerne kunne gøre en forskel ved f.eks. at tage initiativ

Fortsættes side 27

til at medvirke i indsamling til fordel for dialysepatienter.

Ideerne er mangfoldige, og da frivillighed er noget den enkelte vælger, så handler indsatsen om, hvad den enkelte har lyst til, og om der er behov for indsatsen i lokalsamfundet.

Det er vigtigt at forstå, at frivillig handler om rigtig meget. I projektet "Cykling uden alder", som vi beskrev i et tidligere nummer, handler det ikke bare om at være pilot, men der er brug for nogle, der er gode til at planlægge turplaner for hvem og med hvem, nogle der kan reparere en cykel, nogle der kan holde cyklen ren m.m.

Frivillighed omtales ofte som flødeskummet på kagen. Metaforen er måske ikke helt

smart, men den forsøger at fortælle, at man som frivillig kan gøre en forskel for sig selv, men også i andres liv. Nogle gange er det bare en lille ting, der gør, at en stor sten falder fra hjertet.

PS.

Jeg skrev, at der var fire projekter. Det fjerde, som er afsluttet i denne omgang, var den kæmpestore Københavnerfest afholdt for deltagere fra hele landet. 400 festende mennesker i Sundby Væksthus. En fest med muligheder for at gå på opdagelse og blive klogere.

Lotte Børsting Krog i leg.

At blive løve i det gode børneliv

Et idrætsprojekt på et bosted for børn og unge

Af Lasse Rydberg

Svanehuset er det eneste bosted for børn og unge med udviklingshæmning i Københavns Kommune – der er plads til 24. Svanehuset finder man i bygninger fra det tidligere Øresundshospital, hvor der var plads, lys og luft. Det er der stadig, så børnene har god plads til at lege og tumle sig i det fri.

Denne artikel skal imidlertid ikke handle om Svanehuset, men om hvordan idræt også kan få et liv på et bosted og blive en del af børn og unges hverdag, hvor det at gå til idræt er relativt vanskeligt pga. deres

handicap. Bostedets legepladser og haver kan blive en del af at tænke leg og idræt, og verdenen udenfor bostedet åbner sig mere, end det ellers ville have gjort.

Idrætsprojekt på et børnehus

To gange om ugen møder *Lotte Børsting Krog* og *Søren Grønbech* op på bostedet. De er ikke ansat på bostedet, men kommer fra Idrætsprojektet, som forvaltes af socialforvaltningen i Københavns Kommune. Svanehuset har for nogle år siden henvendt sig til

Fortsættes side 30

Søren Grønbech i leg.

idrætsprojektet for at få tildelt trænere og fik Lotte og Søren. Idrætsprojektet går ind i mange sammenhænge for at støtte. Om projektet læser man på dets hjemmeside: "Idrætsprojektets faste hold består af faste medarbejdere, deltidsansatte og frivillige, der arbejder på ugentlig basis. Idrætsprojektet har en bred vifte af kompetencer og fagligheder og tilbyder både individuelle forløb og gruppeforløb. Idrætsprojektet er et stort fællesskab, hvor alle er velkomne, og hvor man kan udfolde sig og beskæftige sig med ting, der interesserer en. Mulighederne er mange, og der er højt til loftet. - Målet for vores indsats er altid at bygge bro til foreningslivet, arbejdsmarkedet og uddannelse". Ikke mere om selve projektet, men at Svanehuset er den eneste institution, der er omfattet af projektet, der har deltagere med handicap.

Her er man træner

Jeg mødes med Lotte og Søren en onsdag eftermiddag. Senere på dagen skal de i aktion som træner. Træner er det de kalder sig, i hvert fald ikke pædagoger. Ikke fordi de har noget imod pædagoger, tværtimod, men deres tilgang til børnene er en anden, de arbejder ikke med pædagogiske handleplaner og lignende, børnenes liv er et møde med pædagoger, og det er godt, men de vil gerne byde på det, som man kan forestille sig er en træner, hvor rollerne i idræt og leg er foranderlige. For børnene er vi deres trænere.

Nu hvor projektet omfatter børn og unge med handicap, spørger jeg ind til dette særlige ved projektet og får svaret: Vi ser dem som børn, vi ved godt, at der er en årsag til, de er her, men det er ikke noget, vi tænker over til dagligt. Det, at de har et handicap

er ikke betydningsfuld. Det, der først og fremmest er betydningsfuldt, er at være sammen, lave aktiviteter og arbejde med de skift, børn og unge tager. Forleden var vi med tre af børnene til para-sportens dag. Vi spillede fodbold og deltog i svømning. Det var helt fantastisk at se, hvordan de var helt oppe at køre, da de blev trænet af dygtige fodboldspillere. De var helt vildt inspireret, det rykkede. I svømning bevægede de sig langt mere, end vi var vant til at opleve. En af drengene, der er en smule udfordret i sin gang, blev en ren fisk i vandet,

Børn bliver til løver, hvis de må

Lotte og Søren kommer i huset mandag og onsdag sent på eftermiddagen, og hen til klokken er halv otte. Hver af dagene er opdelt i to hold. Et før og et efter spisetid. Der satses meget på at komme ud af huset, enten være på stedets udearealer men bedst, hvis man kan tage ud på opdagelse nede ved vandet i Svanemøllebugten, gå på opdagelse i bydelens mange legepladser, finde en legeplads på toppen af et stort p-hus med udsigt til Sverige, spille fodbold på fodboldklubbens baner, besøge politistationen og brandstationen. Ja, mulighederne er uudtømmelige.

Vejret forhindrer ikke, at man tager ud, det handler jo bare om det rigtige tøj. Naturen betyder meget for hvad der bliver fundet på. Det har stor betydning at få vind i håret og på kinderne, naturen forbedrer vores koncentrationsevne, får jeg fortalt, og den påvirker vores nervesystem. Hvis vi er stressede eller urolige, kan turen ude medvirke til, at vi bliver roligere.

Stedet er trygge rammer – legepladserne er rig på fantastiske muligheder i karrusel, gynger, trampolin, klatrestativer... gemmesteder og klatretræer og meget mere. Indendørs kan den vilde jagt også forløbe,

når børnene bliver til løver, der skal fange Lotte og Søren. Det, at være træner handler jo også om at tillade det frække og sjove, hvor man går på opdagelse i den kendte verden med nye øjne og træner fantasien.

Når Lotte og Søren kommer, skabes der nye muligheder, der kan laves noget med børnene, der ellers ikke er mulighed for – det er megafedt for børnene, siger de to trænere. Vi vil have mere liv og ballade på gangene, det er måske ikke det, der blev spurgt efter, men det er det, man fik. Det er ikke hver dag, man møder et par løver på gangen.

Det handler om at få en god barndom og ungdom

Det skal være sjovt at være barn og ung, siger Lotte og Søren. Nok er det, vi laver en del af forståelsen af sundhed, idræt knytter sig til forestillingen om det sunde legeme og det sunde liv. For os er det det gode liv, der er vigtigt.

Idrætsprojektet har valgt fem overordnede grundprincipper:

Frivillighed

Ingen kan blive tvungent til at deltage. Da vi startede for tre år siden, kom vores leder herud og spurgte hvert enkelt barn, om det ville deltage, og svaret blev taget alvorligt. Nye kommer til, og de skal give tilsagn om at være med. Frivillighed lægger fundamentet for de unges oplevelse af sig selv som aktivt handlende subjekt.

Tålmodighed

Giver sig selv, når det handler om at skulle turde noget nyt, overskride sine grænser.

Fortsættes side 32

Fleksibilitet

Fortællingen om idrætsprojektet her, handler om noget som fleksibilitet. Arbejdet på skæve tidspunkter f.eks. i dagens ulovtids, tiden mellem 16-19.30, som den kaldes af nogen. Inddragelse af husets medarbejdere og tilpasning til husets rytme og naturligvis accept af stedets pædagogiske grundlag – og så lige det, at børnene har handicap, uanset hvordan man vælger at se bort fra det, er det noget, der forudsætter fleksibilitet i måden at kommunikere og være sammen på.

Motiverende

At følge børnenes ønsker og drømme, at man oplever en lyst og glæde ved at ville træne, der er endda nogen, der ser mig og anerkender mig.

Tro, håb og tryghed

– vi tror på dig

Det at tro på børnene er alt-afgørende. Der kan være lang vej fra ikke at ville nærme sig en trampolin. Men troen på dem gør, at de får skabt tillid. Lotte eller Søren skal nok "redde min røv" hvis... Når der

er nogen, der støtter og tror på en er det lettere at flytte grænser. – Trænerrollen har også en særlig dynamik i sig – når vi er her og vil være med, så er der kun en vej, og det er derudaf.

Lotte Børsting Krog og Søren Grønbech er unge, smittende engageret med tro på projektet. De er også ret forskellige, så når de går i gang som trænere, kan de byde på mange ideer, måder at tackle træningen på, måder at kommunikere med børnene på og ikke mindst bruge hinandens potentialer. De bekræfter at mulighederne er mange, og at der er højt til loftet. Måske er de også forbillede eller idol for stedets børn og unge.

Se vores
hjemmeside på
www.levkk.dk

Julegaver fra LEV København

LEV København har tradition for at give kr. 150 til indkøb af en julegave til beboere med udviklingshæmning i Københavns Kommune, der ikke har pårørende.

Hvem kan søge:

Pædagoger med kontakt til udviklingshæmmede uden pårørende.

Ansøgningen skal indeholde:

Navn, fødselsdag og bosted på beboeren.
Navn, mail og telefonnummer på ansøger.

Hvordan:

Hver organisation udpeger en koordinator og sender ansøgningerne samlet til gjoe@email.dk eller Eva Gjøre, Højmosevej 10, 2400 Kbh. NV.

Ansøgningsfrist: Den 20. november 2017.

Udlevering:

Pengene kan hentes på Sundby Væksthus' julemarked lørdag den 25. november 2017 eller efter aftale med Eva Gjøre, tlf. 39 66 18 56 / 26 82 79 33. Ansøgeren sørger for indkøb af gaven.

Medlemskontingent: sæt venligst X

☐ Årligt med blad	300 kr.	☐ Årligt med blad	150 kr.
☐ Årligt for par med blad	425 kr.	☐ Årligt for par med blad	225 kr.
☐ Årligt uden blad	175 kr.	☐ Årligt uden blad	75 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.	☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.
☐ Årligt for forening med blad	800 kr.		
☐ Årligt abonnement	300 kr.		

Pensionist/studerende *)

☐ Årligt med blad	150 kr.
☐ Årligt for par med blad	225 kr.
☐ Årligt uden blad	75 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.

Betal først, når girokortet modtages.

Firmamedlemskaber

☐ Alm. med blad	800 kr.
☐ Guldmedlem med blad (pr. år)	5.000 kr.
- Et Guldmedlem får ret til at bruge LEVs logo samt at blive nævnt på LEVs hjemmeside.

Undertegnede ønsker at blive medlem af **LEV København**

*) Angiv her hvilket år du forventer at afslutte dit studie: _____

SKRIV VENLIGST MED BLOKBOGSTAVER:

Navn: _____

Evt. samlevers navn (parmedlemskab): _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ By: _____

Telefon: _____ E-mail: _____

Landsforeningen LEV er interesseorganisationen, der siden 1952 har arbejdet for at forbedre udviklingshæmmedes vilkår.

Landsforeningen LEV · Blekinge Boulevard 2 · 2630 Taastrup
Tlf. 3635 9696 · Fax 3635 9697 · E-mail: lev@lev.dk · URL: www.lev.dk

HUSK
PORTO

Landsforeningen LEV
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup

Du kan også tilmelde dig på www.lev.dk